

SVOBODNA SLOVENIJA

ASO (LETO) XXIV. (18)

No. (Štev.) 46

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

18. novembra 1965

DR. VINKO BRUMEN

ČLOVEŠKA VELIČINA JANEZA EV. KREKA

(Govor na slovenskem taboru v proslavo dr. Janeza Ev. Kreka ob 100-letnici njegovega rojstva)

Danes se spominjamo tudi Janeza Ev. Kreka, ker bo čez 13 dni poteklo 100 let, kar je bil rojen pri Sv. Gregorju nad Sodražico. Spominjamo se in častimo moža, ki je v življenju zase odklanjal vse časti, moža, ki je ostro zavračal vse, ki so ga hoteli povzdigujovali. A ga slavimo, ker vemo, da slavimo moža, ki je naše slave vreden, ki jo je zares zaslužil. Slavimo ga pa tudi, ker smo mi slavljenja potrebni, ker smo potrebni zglede, ob katerih moremo dobiti pobude za lastno delo, ob katerih moremo okrepiti svojo šibko vero v dobro stvar, utrditi svoje omahujoče upanje v njeno zmago, zlasti pa razplamteti svojo skoraj mrtev ljubezen do soljudi, do vseh in vsakogar. Slavimo moža, ki nam more še pol stoletja po smrti biti vodnik v našem prizadevanju, ker je 50 let po smrti še vedno živ; omagal je telesno, a njegov duh je zmožen ostati živ v veke.

Danes slavimo moža, ki je velik v mnogih pogledih, tako velik, da mu še do vrha ne vidimo. Bil je velik socialni delavec, velik združnik, velik ljudski vzgojitelj, velik politik in še kaj. A bil je še mnogo več, bil je velik človek in kot velik človek je bil velik na vseh področjih, ker je delal. Bil je velik socialni delavec, ker je bil več ko samo delavski organizator; bil je velik združnik, ker je bil več ko samo gospodarstvenik; bil je velik ljudski vzgojitelj, ker je bil več ko samo učenik; bil je velik politik, ker je bil mnogo več ko samo strankar. Bil je preobsežen duh, da bi ga mogli zapreti v kak predal, zrl je predalec, da bi mogel živeti samo za svojo dobo, delal je preveč, da bi kdorkoli mogel reči, da zanj ni ničesar storil.

Krek je bil velik socialni delavec. Zbiral je delavce, jih družil v strokovnih, izobraževalnih, gospodarskih, političnih organizacijah, jim budil zavest, da so tudi ljudje z vsemi človeškimi pravicami in dolžnostmi, pomagal jim, da so mogli zboljšati svoje stanje in svoj ugled. Če je kaka organizacija, ki je izšla iz Krekovega dela pozneje zašla, ali če ni vselej prav ravnal kdo, ki se je skliceval nanj in na njegov nauk, to ne zmanjšuje njegove veličine kot socialnega delavca. Kadar kdo zaide, moramo za pravilno in pravično sodbo preiskati, koliko imajo pri tem krivde tisti, ki so — na videz vsaj — ostali na pravi poti. Krek je kot socialni delavec iskal vse in vsakogar, trudil se je, da zgradi ideologijo in ustvari organizacijo, kjer bi vsakdo našel svoje mesto. Tudi kot socialni delavec je bil predvsem človek, ki je iskal ljudi, vse ljudi, ki je skušal priznati vsakomur njegov zakoniti prav in ga vključiti v skupni prav vse naše narodne skupnosti.

Krek je bil tudi velik združni organizator. Bil je naš največji širitelj združne misli, osebno je pomagal ustanoviti prenekatero združbo, družil in vezal jih je v združni centrali, sanjal je o tem, da bodo mogle kdaj vzeti v svoje roke vse slovensko gospodarstvo. A tudi kot gospodarstvenik je Krek počkal, da je bil — ne manj, temveč več ko samo gospodarstvenik, da je bil predvsem človek, ki je tudi v gospodarskem delu iskal ne dobiček, temveč službo človeku, pomoč za njegovo bolj človeško življenje. Kaj potem, če se je kdaj zmotil v računih in je iz svojega žepa plačeval izgube svojih socialnih del?

Krek je bil še velik ljudski vzgojitelj. Prepregel je vso slovensko zemljo z izobraževalnimi društvi, ki so imela predavanja in tečaje, ki so pela in igrala, telovadila, budila narodno zavest in glasno izražala voljo do življenja na mnogih ljudskih taborih. A Krek zopet ni bil samo velikopotezen in uspešen propagandist. Tudi kot ljudski vzgojitelj je bil predvsem človek, ki je umeval ceno izobrazbe in zato je tudi izo-

braževanju ljudstva služil z vso svojo dušo, kakor je služil vsaki ideji, ki jo je spoznal za pravo in koristno. Če nas danes hvalijo po svetu zaradi naše široke gledališke kulture, če se čudijo, da je ena naših najbolj igranih ljudskih iger Shakespearejev Hamlet, ima tudi za to svoje zasluge Krek in naša ljudska izobraževalna organizacija, ki jo je on nad poldrugo desetletje vodil.

Krek je bil tudi velik politični delavec. Ni bil le deželni in državni poslanec, ki je s svojimi posegi v debate vzbujal pozornost, ni bil le eden od voditeljev naše večinske politične stranke, za katero bi po pravici mogli reči, da je bil tudi v veliki meri njen ustanovitelj. Bil je naš veliki politik viden, ki je v še neprozorni daljavi uzrl smotre, h katerim je morala iskati slovenska politika. Tudi to je zmož, ker je bil zopet in še enkrat več ko samo politik, ker je bil predvsem velik človek, ki je tudi v politični igri iskal le občo blaginjo in pa pogoj zanjo, svoboda za vse Slovence. Za vse Slovence in še za druge, ker zanj, ki je bil v prvi vrsti človek, ni bilo meja, ne strankarskih, ne upravnih, celo narodnih ne.

Krekova veličina, kakor je dobro povedal Teršglav, je tedaj bila v tem, da je bil velik v marsičem, a da je pri vsem tem in v vsem tem bil zlasti in predvsem velik človek, ki je vse svoje delo stavil v službo človeku, človeku v vsakem od svojih sonarodnjakov, mogli bi reči, v vsakem od soljudi. Le človeka je vedno in povsod iskal, človeku je vedno in povsod služil, človeku, vsakemu človeku je skušal pomagati do človeka vrednega življenja. Naj je šlo za ureditev delovnega razmerja, za delavčev hišico, za gospodinjstvo znanje delavčev in kmečkiv žene, za pomoč kmetu, da odplača dolgove in mu ni treba iti v nemške rudnike ali v Ameriko, za širjenje duhovnega obzorja in poglavljanja osebne kulture pri delavcu in kmetu, dijaku in služkinji, za zbiranje narodnega kapitala ali za načrte, ki so imeli za tedanje našo majhnost pravišnje izmere, za svobodo naroda, ki naj bi si smel zopet na svoji zemlji sam voliti vero in postave: vedno je šlo Kreku človeku za človeka v delavcu, kmetu, dijaku, služkinji in vsakomer drugem, za človeka, ki je kot človek bil vreden boljše usode, kakor pa je je bil deležen.

Krek je bil velik človek, kar ni isto ko popoln človek: imel je nepopolnosti in napake, pogrešil je v tem ali onem. Ne da bi zagovarjali napake, bi vendar mogli izraziti misel, da bi morda težko bil tako človeški, kakor je bil, če bi bil brez napak in vsestranski popolen, da bi morda težko tako razumel sočloveka, včasih preveč obremenjenega z napakami, če ne bi tudi njegova noga kdaj zašla v lužo. Nič človeškega mu ni bilo tuje, ker je bil cel človek, zmotljiv in padljiv, a človek, velik človek.

Kot velik človek, izredno nadarjen, čez vse meje dober in do neumljivosti nesebičen, „božji berač“, ves predan delu in drugim, je mogel biti naše „srce v sredini“, kakor ga je označil pesnik. Bil je srce v sredini našega narodnega telesa, srce, ki je po žilah dovodnicah sprejemalo toge, tegobe in težave slednjega uda narodnega telesa, srce, ki je potrebe in trpljenje celotnega narodnega telesa čistilo in plemenitilo, srce, ki je po žilah odvodnicah pošiljalo svežo kri vsem udom narodnega telesa, z njo pa tudi vero vase in v pravico, upanje v skorajšno izpolnitev najglobljih narodovih pričakovanj, zlasti pa veliko ljubezen do soljudi, ljubezen, katere je to naše srce v sredini prekipevalo, ljubezen, s katero nas je to naše srce v sredini vse objemalo, ljubezen, v kateri je to srce v sredini tudi izgorilo kot dragocena žrtev na oltarju dobrobiti svojega naroda in svobode svoje domovine.

In je pravilno povedal Ivan Cankar, da se je zgodilo kakor v starih povestih: „Vojskovodja je padel, armada pa je zmagala v njegovem imenu in pod njegovim praporom.“ Krek je padel, izgorel na žrtveniku za svoj narod, a ta naš narod se še nikoli ni „tako visoko, tako sijajno razmahnil, kakor v teh zadnjih dveh letih vojne“. „Kar je Krek vse življenje stvaril, je ustvaril s svojo smrtjo.“ Ob njegovi krsti se je ves slovenski narod strnil v eno samo telo, je čutil samo eno in imel eno samo voljo. „Zdaj pa je vrsta ena in prapor en sam,“ je navdušeno vzkliknil Ivan Cankar.

Krek je zgorel v ljubezni do svojega naroda, padel je v prezgodnji grob. Telesno ni mogel več dvigniti niti svojega mezinca, a duhovno je dvignil ves narod. Ta narod, za katerega „je dal edino in vse, kar je imel, svoje življenje“, je mogel ob njegovem grobu prisluhniti klicu njegovega prijatelja, učenca in dediča Antona Korošca, ki ga je pozval, da naj dvigne glave, ker je bližje odrešenje. In slednji naš človek je slišal in doumel ta poziv, dvignile so se glave, ki so klonile pod težo vekovne zastavljenosti in vojnih grozot, v slednjem Slovincu je zaplala kri z novo silo, slovenske žene so nabrale stotisoče podpisov, s katerimi je slovenski narod terjal svojo pravico, svojo staro pravdo, da si sam kroji svojo usodo, na obzorju je zablestel zor 29. oktobra.

Krek, naše srce v sredini, je padel, izgorel je v ljubezni do svojega naroda. A njegovo srce ni umrlo: ogenj ljubezni, ki je gorel v njem, ga je razširil po vsej deželi, ves naš narod je zažarel v ognju te ljubezni, je postal eno, eno samo srce v tej eni ljubezni, je učlovečil v sebi to, kar je bilo najbolj nesmrtno v Kreku, je učlovečil v sebi njegovo človeško veličino, je postal drugi Krek. Krek je izgorel v ljubezni, a se je učlovečil v svojem ljudstvu. Dokler bo živel njegov narod, dokler bodo v njem srca in duše, ki bodo gorele za njegove ideale, dokler bodo v njem ostale žive misli in vrline, za katere je živel Krek, bo tudi Krek še vedno živel. Skrbimo tudi mi, da bo živel večno!

IZ TEDNA V TEDEK

Robert Kennedy, brat umorjenega ameriškega predsednika Johna Kennedyja, je na obisku v državah Latinske Amerike. Bi je že v Peruju, trenutno je v Čilu, odkoder bo prišel tudi v Argentino.

Brazilska vlada je uvedla nov „močan“ cruzeiro. Veljal bo od 1. januarja 1966 naprej. Zamenjavali ga bodo za 1.000 sedanjih cruzeirov. Njegova dolarska vrednost bo 2.20 za 1 cruzeiro.

Bivši brazilski socialdemokratski predsednik Juscelino Kubitšek je znova prostovoljno odšel v politično emigracijo v ZDA. V njej je bil že prej. V domovino se je vrnil nedavno ter so ga sedanje oblasti od tedaj naprej neprestano zasilševale. Pri zadnjih guvernerskih volitvah so njegovi kandidati zmagali v treh državah. Med drugim v Rio de Janeiro.

Biv. ameriški predsednik general Dwight Eisenhower je znova zbolel na srcu. Prepeljali so ga v bolnišnico.

V Kanadi se bo vladna liberalna stranka morala pri svojem zakonodajnem delu v parlamentu še naprej naslanjati na pomoč Nove demokratske stranke, ker sama nima zadostne večine. Pri zadnjih volitvah je dobila samo dva poslance več kakor jih je imela pred volitvami, opozicijska konservativna stranka je pa število svojih poslancev povečala za 9 ter jih ima sedaj 99.

Dr. Aldo Moro, predsednik italijanske krščanske demokratsko-socialistične vlade, se je mudil prejšnji teden na večdnevem obisku v Jugoslaviji.

Pietro Nenni, vodja italijanskih socialistov, je na kongresu svoje stranke izjavil, da morajo socialisti sedanjo vladno koalicijo s krščanskimi demokrati ohranjati še naprej. Zavzemal se je tudi za ponovno združitev socialdemokratov in socialistov.

4. zasedanje II. vat. vesoljnega cerkvenega zbora

Misijonsko delo Cerkev

Odlok o misijonih, takšen kakor je bil z glasovanjem sprejet in odobren, je sestavljen iz uvoda, petih poglavij in zaključka. Sledi le povzem koncilске izjave o katoliških misijonih.

Uvod

Zakaj si katoliška Cerkev prizadeva za to, da bi veselo oznanilo odmevalo med vsemi ljudmi, med vsemi narodi? Prvič prav zato, ker je Cerkev katoliška (= vesoljna) in drugič zato, ker je to njena naloga in dolžnost, ki jo je od Ustanovitelja prejela.

Posebno danes, v času velikih mednarodnih poizkusov za gospodarska, politična, vojaška in druga združevanja, Cerkev čuti, da mora zbrati čim večje množice krščenih in še ne krščenih v eno samo Kristusovo družino, v eno samo „božje ljudstvo“ kot sedanji koncil kristjane imenuje.

Cerkevni zbor je izdal ta odlok z namenom, da postavi trajna načela za misijonsko delo in da „božje ljudstvo“ navduši za širjenje Kristusovega kraljestva, pod enotnim vodstvom papeževim.

1. poglavje: Osnovna načela

Cerkev je misijonska družba že po svoji naravi. Kristus, od Očeta poslan in učlovečen Beseda, je ustanovil Cerkev. Tej je izročil nalogo in poslanstvo, da nadaljuje začeto odrešeniško delo. Poslal ji je Svetega Duha, ki jo vodi in vzpodbuja.

Vse cerkveno vodstvo je dolžno misijonsko delovati v sodelovanju z vso Cerkvijo.

Današnji svetovni „misijon“ moramo uresničiti z istimi sredstvi, s katerimi je Kristus ta vesoljni misijon začel: z duhom uboštva, s službo bratom in z darovanjem samega sebe.

„Misijoni“ nam pomenijo poedine odtene vpliva Cerkev v tiste predele, kamor še ni segel glas evangelija. Cilj misijonarjenja v teh deželah je: vsejati gorčično zrno Cerkev, da se bo razraslo v odporno drevo, v novo cerkveno občino z domačim vodstvom in z lastnimi cerkvenimi ustanovami.

Nagib in gibal misijonskega dela je Kristusova želja in ukaz: zbrati vse narode pod vodstvom enega Pastirja. In za doseg tega cilja je pa nujno potrebno misijonarjenje.

A evangelij ne prinaša le Kristusa, ampak tudi vse človečanske srečne učinke njegovega nauka. Mnogim rodovom so misijonarji prvi utrlj pot do civilizacije in kulture. Prav to človekoljubje Cerkev prenmogokrat lajša pokristjanjenje poganskih plemen.

2. poglavje: Misijonsko delo

To delo ima za cilj, nad dve milijardi ljudi, do katerih še ni prišlo veselo oznanilo.

Poglavje ima štiri člene, ki pomenijo štiri stopnje, korake pokristjanjenja.

1. člen: Priprava misijonskih tal.

Koder ima Cerkev namen razširiti in utrditi evangelij, tam vrši najprej dvojno apostolsko delo: apostolat „pri-sotnosti“ in apostolat „razgovora“ (dialog). Z razgovorom skuša odkriti čutenje in osnove ljudske duše. Besede podprejo dobrodelna in socialna dejanja.

2. člen: Oznanjanje evangelija in združitev ljudi v božje ljudstvo.

Spreobrnjenje je prvi korak pogana k pravi veri. To mora biti popolnoma svobodno (odlok o verski svobodi na to spominja) in iskreno.

Spreobrnjenec se potem s katehizmatom pripravljajo na krst. Ta jih polnoveljavno vključuje v družino božjih otrok, v skrivnostno Telo Kristusovo (Cerkev), v božje ljudstvo.

3. člen: Oblikovanje nove krščanske skupnosti.

S krstom večjega števila pogonov nastane sredi poganskega okolja nova krščanska občina, misijonska postaja in župnija. Postopoma se nova družina bogati z vedno več in popolnejšimi ustanovami: z lastnimi duhovniki, diakoni,

s katehiztinjami, z lastnimi šolami in organizacijami.

V teh novonastalih skupnostih je treba posvetiti največ skrbi iz prizadevanja vzgoji domače duhovščine, ki bo umsko in dušnopastirsko usposobljena prav izrecno za svoje delo, za pokristjanjenje rojakov-pogonov.

V skladu z mnenjem mnogih misijonskih škofov in škofovskih konferenc (ne vseh!) bi bilo marsikje pametno in potrebno, da se obnovi ali uvede diaconat.

Podobno važnost in skrb je treba posvetiti vzgoji katehetov in katehiztinj ter njihovih pomočnikov.

Ustanovitev redovnega življenja, tudi samostanskega in kontemplativnega, mora biti med glavnimi in prvimi cilji vsake novoustanovljene krščanske skupnosti.

4. člen: Samostojnost novih skupnosti

Cilj novih krstjanov in njihovih voditeljev je ta, da se v organizaciji čimprej in čim bolj osamosvojijo. Čim bolj se osvobode tuje misijonskega vpliva, toliko bolj in lažje se bodo približali še poganskim rojakom in le tako bodo mogli uspešno nadaljevati misijonsko delo.

Nove cerkvene pokrajine morajo ohraniti v čim večji meri svojo narodno prisotnost v vsakem pogledu, samo tako pride do izraza vesoljnost Cerkev in se pokaže bogata raznolikost navad, jezikov in obredov, kljub edinosti vere.

3. poglavje: Misijonarji

To poglavje mirno (trezno) in izčrpno nakaže osnovne in glavne znake, po katerih se javlja misijonski poklic. Daje smernice za duhovno vzgojo in bogoslovno izobrazbo bogoslovcev-misijonarjev.

Odstavek posebej podčrtava potrebo po izključno Misijonskih semeniščih za vzgojo misijonarjev.

4. poglavje: Koordinacija misijonskega dela.

Pri misijonskem delu je koordinacija nujno potrebna, prav zato, ker so vsi katoličani pri tem soudeleženi.

Glavni in najvišji koordinacijski organem vsega misijonskega delovanja Cerkev je rimska kongregacija „Za širjenje vere“ („De propaganda Fide“).

Pri kongregaciji „Za širjenje vere“ naj bodo zastopani vsi, ki delajo in sodelujejo pri misijonskem delu: škofi vsakega sveta in vseh obredov, predstojniki redov in papeških ustanov; vsi naj bodo soudeleženi tudi pri vodstvu misijonskega dela Cerkev. Prav tako morajo biti zastopani laični misijonski delavci in sodelavci.

Vodstvo misijonskega dela v posameznih državah prevzamejo škofovske konference in krajevni škofi. V vsaki škofiji naj se ohrani oz. ustanovi poseben odbor za pospeševanje dela za misijone.

5. poglavje: Misijonsko sodelovanje

Vsaka škofija in župnija ima strogo dolžnost sodelovati z misijonarji. Iz tega sledi, da so tudi vsi posamezni člani teh cerkvenih skupnosti klicani k misijonskemu delu v zaledju.

Zadnji odstavek je posvečen laikom v misijonskih oz. poganskih deželah. Določa njihovo dolžnost sodelovanja z misijonarji ter nakaže način, kako to dolžnost morejo dejansko uresničiti. Obenem hvali delo poklicnih izvedencev (npr. zdravnikov, inženirjev, agronomov, profesorjev in drugih), ki velikodušno posvečajo svoje znanje in življenje pokristjanjenju in izobrazbi rodov v misijonskih pokrajinah.

Zaključek

Cerkev je hvaležna vsem oznanjevalcem evangelija in njihovim sodelavcem.

Posebej se z ljubeznijo in žalostjo spominja tistih, ki trpe preganjanje in zatiranje zaradi zvestobe oznanjanemu nauku.

Cerkev ljubi vse narode in kar želi je edinole to, da bi med vsemi mogla razširiti in za večno utrditi Kristusav evangelij odrešenja.

J. Re.

(Nadaljevanje v prihodnji številki)

SLOVENSKI NARODNI TABOR V SLOMSKOVEM DOMU

V nedeljo 14. novembra t. l. je bilo v Slomškovem domu v Ramos Mejiji veliko narodno slavlje. Dopoldne je bila blagoslovitev temeljnega kamna za novo stavbo Slomškovega doma, popoldne pa počastitev slovenskega narodnega praznika 29. oktobra, spomina dr. Janeza Ev. Kreka ob 100 letnici njegovega rojstva in dr. Antona Korošca ob 25 letnici njegove smrti.

BLAGOSLOVITEV TEMELJNEGA KAMNA V SLOMSKOVEM DOMU

Začetek dopoldanskih slovesnosti je bil napovedan za 10. uro. Že pred tem časom so pričeli prihajati v Slomškov dom rojaki ne samo iz Ramos Mejije, ampak tudi iz ostalih slovenskih naselij na področju Vel. Bs. Airesa. Vrt Slomškovega doma je bil lepo urejen. V ozadju je bil postavljen oder z oltarjem za lepim slovenskim znamenjem, za katerim je bila razpeta od zgoraj navzdol velika in široka slovenska zastava. Ob strani oltarja so bili postavljeni mlaji z venčki, razvrščeni fantje in dekleta v narodnih nošah ter skavti. Mlaj je bil tudi spredaj ob temeljnem kamnu nove stavbe Slomškovega doma.

Pozdravne besede g. dr. Krivca

Ob napovedani uri je zbrane Slovence nagovoril g. dr. Jože Krivec. Po pozdravu je dejal: „Iskreno želimo, da bi ta slovenski tabor, ki ga pričujemo v tej uri ob spominu na veličastne dni naših slovenskih prednikov ob stoletni reminiscenci rojstva dr. Janeza Ev. Kreka, ob 25 letnici smrti voditelja dr. Antona Korošca in ob veselem rojstnem dnevu našega novega Slomškovega doma, združil vse brate in sestre naše krvi, da bi tako enotni in nepremagljivi v senci velikih taborov znova poživljali našo vero v Boga in zaupanje v slovenstvo.“

Zatem je vse pozval naj počaste „najvišja narodna simbola, argentinsko in slovensko zastavo, ki naj pod svobodnim nebom pričata o naši veri v svobodo in bratstvo“. Skavti in dekleta v slovenskih narodnih nošah so obe zastavi potegnili ob igranju narodnih himen samo na pol droga, ker smo imeli

Vojaška konferenca v Limi

V Limi, glavnem mestu Peruja, se je pretekli teden končala 6. konferenca ameriških obojnih sil, ki so jih predstavljali vrhovni poveljniki posameznih držav. Argentino je predstavljala gral. Ongania s svojo delegacijo.

Konferenca se je udeležilo 18 delegacij, med njimi tudi severno-ameriška. Glavno vprašanje, o katerem so razpravljali, je bila reorganizacija tkzv. Medameriškega obrambnega odbora (Junta Interamericana de Defensa — JID). Zlasti argentinska delegacija je zahtevala, naj bi bil JID v politično-vojaških zadevah podrejen sklepom Medameriške organizacije (OEA), se pravi, da bi bil JID izvršni organ OEA na vojaškem področju. Odgovorne za vojaško intervencijo proti komunizmu v kateri koli ameriški državi naj bi bile vse članice OEA, ne samo ona, kakor se je to zgodilo v Santo Domingu. Razpravljali so tudi o sodelovanju

Kriza v Rodeziji

Britanski imperij, ki se je po drugi svetovni vojni začel spreminjati v Commonwealth, ni v dvajsetih letih letih svojega razvoja doživel večjega pretresa, kakor ga doživlja te dni v afriški koloniji Rodeziji.

Kolonija, v kateri živi ok. 225.000 belcev in nad 4 milijone črncev, je prišla na vrsto, da postane samostojna afriška država, „prostovoljno“ vključena v Commonwealth. Britanska vlada je pripravljala vse potrebno za ta korak, pod pogojem, da belci dajo črnem pravico sovladanja. Britanska vlada, kakor tudi ostale afriške države so hotele, da bi se prehod iz kolonialne v samostojno državo tudi v Rodeziji izvršil na miren način, kakor se je to posrečilo še v vseh bivših britanskih kolonijah.

Sedanja rodezijska vlada, ki ji predseduje belec Ian Smith (prvi v Rodeziji rojeni beli predsednik), se ni hotela sprijazniti z dejstvom, da so belci v Rodeziji v manjšini in da bo treba

v Argentini tridnevno narodno žalovanje zaradi treh velikih letalskih nesreč.

Dr. Krivec je zatem pozdravil g. prelata Franca Novaka, krajevnega duš. pastirja g. Janeza Kalana, g. Janka Mernika, zastopnika slov. krščanske demokracije člana NO g. Rudolfa Smerujsa, predsednika Zedinjene Slovenije g. Božidarja Finka, predstavnika svobodnega slov. tiska, urednika Svobodne Slovenije g. Joška Krošlja, oboja Slomškovega doma go. Kati Potočnikovo in g. Hermana Zupana st. ter zastopstva slovenskih domov, prosvetnih, verskih, mladinskih, kulturnih, gospodarskih in bojovniških organizacij, kakor vse druge zastopnike organizirane slovenske skupnosti.

Sv. maša g. prelata Novaka

Sledila je sv. daritev za slovenski narod, njegove voditelje in javne delavce. Daroval jo je g. prelat France Novak. Pred začetkom sv. maše je g. dr. Krivec naprosil zbrano slovensko srenjo, naj se pri sveti daritvi spomni „tudi naših bratov in sestri, ki so razkropljeni po vseh celinah zemlje. Združijo naj se v duhu z njimi, proseč najvišjega Pastirja narodov, naj ukaže zrasti iz čistih src naših tisočev žrtev tudi slovenskemu narodu plemeniti sad prave svobode, resnične pravice in neolčljivega bratstva.“

G. prelat Novak je imel po evangeliju tudi lep nagovor. Navezal ga je na nedeljsko berilo sv. Pavla cerkveni občini v mestu Filipi. V pismu jih poziva naj bodo njegovi posnemovalci. G. prelat je poudarjal, da je bil Bog tudi slovenskemu narodu milostljiv. Dal mu je velike in slavne moše: škofe Antona Martina Slomška, dr. Jegliča, dr. Gregorija Rožmana. Dal nam je dr. Janeza Ev. Kreka in dr. Antona Korošca; velikana, ki ju nikdar ne bomo mogli doseči, velikana v ljubezni do naroda in do Cerkev. Oba sta bila revna v bogastvu toda izredno bogata v ljubezni in žrtvah za svoj narod. Pred nas sta postavljena, da sta nam v zgradbi, da ju posnemamo v delu, žrtvah in odgovodih ter v ljubezni do ljudi, do naroda in katoliške Cerkev.

Med sveto mašo so peli tudi pevci in pevke slovenskega pevskega zbora

iz Ramos Mejije pod vodstvom g. Gabrijela Camernika.

Blagoslovitev temeljnega kamna

Po maši je bila blagoslovitev temeljnega kamna. Predsednik Slomškovega doma g. Marjan Šiferer je v spremstvu narodnih noš izročil pergamentno listino v roke gospe Kati Potočnikovi. Izpred oltarja se je razvil sprevod v katerem so bili šolska mladina, narodne noše, gg. prelat France Novak, Janez Kalan in Janko Mernik, za njimi pa botra in boter, odborniki Slomškovega doma in zastopniki.

Uvodne besede je spregovoril zopet g. dr. Krivec ter poudarjal, da temeljni kamen vsakega doma pomeni njegovo rojstvo, vsako rojstvo je pa veseli dogodek. „Zato se veselimo“, je nadaljeval govornik, „te velike ure, ko se pričena dvigati nov Slomškov dom, ki naj bo nam starejšim zakladnica vse naše kulturne bogatije, katero smo prinesli s seboj čez morje, našim potomcem pa šola neizčrpne ljubezni, neizmerne poštrevnosti in nenehne vztrajnosti.“

Za njim je povzel besedo predsednik Slomškovega doma g. Marjan Šiferer. Povedal je, da se na današnji dan „spominjamo slovenskega narodnega praznika in obletnice dveh slovenskih voditeljev, ki spadata med največje oblikovalce in organizatorje slovenske kulturne, politične, izobraževalne in zadržne dejavnosti.“

„Ko stojimo ob temeljnem kamnu novega doma, se pridružujemo s tem dejanjem počastitvi, saj skušamo še tu, daleč proč od rodne zemlje, nadaljevati delo, kateremu so postavljali temelje velikani, kot Slomšek, Krek in Korošec. Misel, ki se je zbudila pred leti med rojaki naše srenje, da bi zgradili dom, ki bi služil šoli in raznim zahtevam našega društvenega življenja, se je zdela mnogim nerealna, tvegana in neredna. Toda na čelo naše skupnosti in akcije za Slomškov dom so stopili korajžni, resni, s čutom odgovornosti prežeti prosvetni delavci. Niso se ustrašili truda, marveč so ob podpori članov in dobrotnikov poleg prve parcele, kumili še drugo zemljišče s hišo. Koliko ovir, skrbi, poti in težav ter celo nasprotovanja je bilo pri tem pionirskem delu! Skratka: trnjeva pot nevidnih odpovedi in truda.“

„Mlada ustanova pa ni reševala samo gospodarskih in finančnih težkoč. Če si je pridobila kaj ugleda in vpliva, je pripisati to zlasti prosvetnemu delu, ki je imelo kljub gnotnim skrbem vedno prednost in prvo mesto.“

„Pričujemo z zidavo novih in modernih prostorov. Ob tej priliki bi rad povedal zlasti tole: na tem kraju bo zrasla stavba, ki naj da streho in zavetje našemu verskemu, narodnemu, družabnemu in gospodarskemu življenju. Naj bo res središče našega združevanja, ki oblikuje, krepi in ohranja duhovne vrednote. Zlasti danes, ko dostikrat družinsko življenje ne daje volji trdnih osnov in razne zmote ogrožajo dostojanstvo človeške osebnosti in rušijo upe v boljši svet, naj bo dom trdnjava, v kateri se bo družinsko življenje dopolnjevalo z moralnimi in kulturnimi vrednotami, z zdravo zabavo, s prosvetnim, športnim in drugim delom.“

Končno se je prisrčno zahvalil vsem, ki so nosili glavno težo bremen pri vsem delu Slomškovega doma, članstvu, kulturnim in javnim delavcem in vsej slovenski skupnosti ter številnim dobrotnikom. Svoj govor je zaključil z naslednjo ugotovitvijo in prošnjo:

„Danes blagoslovimo temeljni kamen, jutri bomo pričeli graditi. Graditi pa ne pomeni samo zidati, pomeni tudi družiti se, vzpenjati se kvišku. Graditi se pravi rasti. Naj Bog pošlje svoj blagoslov, da bo naše delo vedno prinašalo veselje, življenje, rast in vzpon.“

Po govoru predsednika Slomškovega doma g. Šifererja je g. prelat Novak blagoslovil temeljni kamen. Botra Slomškovega doma, go. Potočnikova in g. Herman Zupan st. sta v blagoslovljeni temeljni kamen vžidala pergamentno listino, v katerega je vstavljeno naslednje

posvetilo

„Postavljamo in blagoslovimo temeljni kamen novemu domu, ki bo nosil ime zvestega sina slovenskega naroda,

čuvarja in oznanjevalca naše svete vere, škofa Antona Martina Slomška, z zaupanjem, da bo pod Njegovim varstvom ta dom živo ognjišče in žarišče pravega slovenstva, krščanstva in bratske povezanosti. — Na Gospodov dan, 14. novembra 1965.“

Pergamentno listino so podpisali: blagoslovitelj prelat g. Franc Novak, botra Kati Potočnik, Herman Zupan st. ves odbor Slomškovega doma s predsednikom Marjanom Šifererjem na prvem mestu.

Sledila je pozdravna beseda g. prelata Novaka. Čestita Ramoščanom, da so pripravili narodni tabor v proslavo slovenskega narodnega praznika in v počastitev velikana slovenskega naroda dr. Janeza Ev. Kreka in dr. Korošca. Čestita jim tudi k podjetnosti, ki jo razodeva odločitev, da bodo v Ramos Mejiji postavili nov slovenski dom. Poziva jih, naj bodo velikodušni pri podporanju te akcije.

Napitnica in voščilo

Po zahvali povezovalca sporeda celotne prireditve g. dr. Krivca vsem, ki so sodelovali pri blagoslovlitvi temeljnega kamna, je bila v dvorani Slomškovega doma napitnica in pogostitev gostov. G. dr. Krivec je tudi tu nanje naslovil tople pozdravne besede in dal takoj besedo dolgoletnemu predsedniku Slomškovega doma g. Janezu Bruli, ki je med drugim poudarjal željo, „da bi ta novi dom bil vedno živo ognjišče našega duha, neizčrpna zakladnica naše kulture, vedno prižgani svetilnik v morebitnih temnih dneh. Da bi bil ta dom plemenita posoda bratske ljubezni vseh, ki smo bili tepeni z istim krivičnim bičem. Da bi v tem domu vedno mogočno odmevala slovenska pesem, beseda in vrisk“. Dvignil je čašo „v upanju na rast takega doma in v prepričanju, da bo nam in potomcem ponosen košček domovine.“

V tem trenutku je po dvorani zadonela napitnica, ki jo je zapel moški zbor „Gallusa“ pod vodstvom g. dr. Julija Savellija, zatem so pa izrekli čestitke in želeli Slomškovega domu vso srečo, napredek in razvoj krajevni dušni pastir g. Janez Kalan, zastopnik Slovencev krščanske demokracije in član NO g. Rudolf Smerus, predsednik Zedinjene Slovenije g. Božidar Fink in predsednik SKA g. Ruda Jurčec, pevski zbor Gallusa je pa intimo slavje povečal še s pesmima Zvezda in Iz stolpa ter žel zanje toplo priznanje.

S tem je bila slovesnost blagoslovitve temeljnega kamna končana.

SLOVENSKI NARODNI TABOR

Popoldanski in večerni spored je bil ves v počastitev slovenskega narodnega praznika 29. oktobra, spomina dr. Janeza Ev. Kreka za njegovo 100-letnico rojstva ter dr. Antona Korošca ob 25-letnici njegove smrti.

Na narodni tabor je prišlo veliko Slovencev. Poleg tistih, ki so bili že dopoldne, je med drugimi prišel še direktor g. msgr. Anton Orehar,

G. dr. Krivec je začel tudi popoldanski spored. Po pozdravu zbranih rojakov je napovedal celotni spored.

Nastop otrok iz Morona

Najprej so nastopili otroci šolskega tečaja dr. Prešerna iz Morona s svojim pevskim zborom. Pod vodstvom ge. Marije Fink-Geržiničeve so v narodnih nošah zapeli narodno Zato je v Sloveniji lepo, Geržiničeve Kje smo mi doma in Premrlovo Zdravico. Toplo priznanje so želi mladi pevci, kakor tudi njihova pevovodkinja.

Slavnostni govornik

Po tej točki je dr. Krivec napovedal govornike z besedami: „Slovenski narod ima lepo vrsto velikih mož, katerih dejanja napolnjujejo strani njegove slavne zgodovine. Od časa do časa jih zberemo za slavljenje, da v nas samih osvežimo njihove ideje in se opogumimo ob njihovih idealih za pot v bodočnost.“

Prvi govornik je bil g. dr. Vinko Brumen. Stopil je na oder, ki je bil lepo okrašen. Na steni v ozadju je bila razpeta velika slovenska zastava, na njeni levi strani je bila slika dr. Janeza Ev. Kreka, na desni pa dr. Antona Korošca. V enometrski velikosti ju je naslikal slikar g. Tone Kržišnik. Pod slikama je bil pripet venec s slovenskimi trakovi.

G. dr. Vinko Brumen, za Ivanom Dolencem najboljši poznavalec življenja in dela dr. Janeza Ev. Kreka, je povzel

ARGENTINA

Pomirjenje na jugu

Dogodki ob Laguni Desierto v provinci Santa Cruz, ki so jih povzročili čilenski karabinerji s prestopom argentinske meje in utaboritve v globini 30 km na argentinskem ozemlju in ki so zahtevali eno človeško žrtev na strani čilenskih karabinerjev, postajajo vedno bolj predmet mirnih razgovorov med obema državama s težnjo, da bi čimprej zabrisali senco, ki je padla na prijateljske stike med Argentino in Čilom. Tako so zlasti v Čilu že povsem prenehale demonstracije proti Argentini ter napadi na argentinske konzulate in prostore raznih argentinskih ustanov. Čilenski pristaniški delavci so tudi opustili bojkotiranje argentinskih ladij ob sporočilu sindikata argentinskih pristaniških delavcev, da ne bodo iztovarjali čilenskih ladij.

Vladi obeh držav sta si v zadnjem času izmenjali več protestnih not. Na zadnjo je argentinska vlada odgovorila v mirnem, toda odločnem tonu, ki ne dopušča nobenega dvoma o argentinski suverenosti področja, na katerem so se odigrali zadnji dogodki.

Argent. zun. minister dr. Zavala Ortiz je po izročitvi odgovora argent. vlade na zadnjo protestno noto čilenske vlade izjavil, da bodo izmenjali not sledili še drugi razgovori, zlasti članov omejnih komisij obeh držav. Izrazil je upanje, da se bo v vzdušju miru kmalu našla prava rešitev.

Dean Rusk v Buenos Airesu

Ameriki zun. minister Dean Rusk se je na potu na konferenco zunanjih ministrov ameriških držav, ki se je pričela včeraj v Rio de Janeiru, v ponedeljek, dne 15. t. m. ustavil v Buenos Airesu. Tega dne je imel razgovore z argent. zun. ministrom dr. Zavalom Ortizom o vseh vprašanjih, ki so predmet razpravljanja na konferenci v Brazilu. V terek dopoldne je bil Rusk sprejet pri predsedniku dr. Illiji. Izročil mu je osebne pozdrave ameriškega predsednika Johnsona, nato pa z njim izmenjal misli o aktualnih problemih ameriške poloble, za katere bo morala najti rešitev konferenca zunanjih ministrov ameriških držav. Predsednik dr. Illia je am. zunanjega ministra in njegovo spremstvo pridržal na kosilu, popoldne v terek je pa Dean Rusk odpotoval v Rio de Janeiro. Prav tako tudi argent. zun. minister dr. Zavala Ortiz.

besedo. Z globoko občutenostjo in ljubeznijo je govoril o njem, ga prikazal kot neumornega delavca na kulturnem, gospodarskem, političnem in socialnem področju, zlasti pa kot izredno dobrega človeka. Za svoje izvajanja je žel splošno in dolgotrajno odobravanje. Njegov govor objavljamo v celoti na uvodnem mestu.

G. Ruda Jurčec je govoril o dr. Korošcu ob 25-letnici njegove smrti. Prikazoval ga je kot gruntarja-vladarja, ki ve v potankosti za vse potrebe svoje domačije. Tak vladar vsega slovenskega naroda je bil dr. Korošec, heroj Majniške deklaracije. Ob poudarku njegovega vzklaja in poziva s Krekovega pogreba „Dvignite glave, ker približuje se vaše odrešenje“ je govoril o pomenu grobov slovenskih žrtev med komunistično revolucijo. Govor so ljudje sprejeli z odobravanjem.

G. Miloš Stare je bil tretji govornik. Govoril je v počastitev slovenskega narodnega praznika 29. oktobra, o pomenu tega praznika za slovenski narod, ki je v njegovi narodni in politični zgodovini označen kot rojstni dan slovenske svobode, Slovenije same. Izvajanja o narodnem prazniku je navezal na dr. Janeza Ev. Kreka in dr. Antona Korošca, ker je rojstvo slovenske svobode neolčljivo povezano z njunim življenjem in delom za slovenski narod, za njegovo ohranitev in njegov razvoj. Poudarjal je tudi pomen obeh slovenskih velikana duha in ljubezni ter dela za današnji čas, zlasti za slovensko politično emigracijo.

Za svoja tehtna izvajanja je žel navdušeno pritrjevanje in odobravanje.

Nastop pevskega zbora Gallus

„Ob vseh velikih urah je bila slovenska pesem tista, ki nas je najbolj navduševala, povezovala, najtrdneje združevala,“ je povzel znova besedo povezovalca celotnega programa vsenarodnega tabora g. dr. Jože Krivec ter napovedal nastop pevskega zbora Gallus (Nadaljevanje na 3. strani)

Novice iz Slovenije

Na skupščini občine Brežice so z večino glasov ukinili tri šole in sicer v Orešju, Pečicah in na Bojsnem. Ukinitve šol so utemeljevali s potrebo po varčevanju. Komunistični oblastniki se pri tem seveda niso prav nič ozirali na dejstvo, da so v teh krajih morali ljudje za postavitev šol prispevati ogromne zneske in da bodo sedaj imeli otroci v šolo samo v eno smer več kot 5 kilometrov. Med tem ko komunisti zapirajo šole in te ukrepe utemeljujejo s potrebo varčevanja, pa nikdar ne čujemo, da bi komunistični nasilniki sebi znižali ogromne dohodke, ki jim omogočajo najrazkošnejše življenje, ali da bi milijonske in milijonske izdatke za svojo partijsko propagando in za plačevanje strankinega aparata raje porabili za splošno vzgojo mladine in naroda. Potem bi zaradi varčevanja prav nič ne bilo treba zapirati ljudskih šol, v katerih otroci dobivajo začetno in osnovno izobrazbo. Zato so pa tudi odločitev skupščine brežiške občine ljudje v prizadetih krajih, ki so izgubile ljudske šole, sprejeli z velikim nezadovoljstvom.

Ob nedavnem gostovanju zagrebške opere v Tokiu sta pela tudi člana Slovenske opere Ladko Korošec in Rudolf Franci in sicer Ladko Korošec v Prodani nevesti in Borisu Godunovu, Rudolf Franci pa v Evgeniju Onjeginu, Prodani nevesti in Knezu Igorju.

Umrli so. V Ljubljani: Marija Bergman roj. Baumgartner, Branko Mikuš, Franc Gorjup, upok., Miha Šemrajc, kapetan I. razreda v p., Celestin Sancin, odski mojster Slov. narodnega gledališča, Ivan Pavšelj, upok., Henrik Rojšek, zidar v p., Marija Papler, učiteljica v p. in Albin Kos v Mokronogu, Karel Škočaj in Dragomir Ivančič v Hrpljah-

VAUHNIKOVI SPOMINI

NEVIDNA FRONTA

je edinstvena izvirna slovenska knjiga te vrste. Tisti, ki so jo doslej prebrali, jo vzporejajo med najboljša dela te vrste v svetovni literaturi.

Zanimivo je, kako pisatelj Vauhnik sam označuje svoje obveščevalno delo. Takole pravi na strani 295 te knjige:

„Ni mi bilo dano, da bi v tej svetovni vojni kot generalštabni oficir, za kar sem se pripravil 20 let, aktivno sodeloval. Kakor mnogim tovarišem, je tudi meni bilo težko biti le gledalec in kronist, namesto da bi na operacijski karti razvijal svoje ideje in odločitve bodisi s postavljanjem, grupiranjem in premikanjem čet v velikih borbah, bodisi da bi v etapi ustvarjal pogoje za postavitev nadomestnih sil. Taka prilika se za vsakega poklicnega generalštabnega oficirja nudi komaj enkrat v vsaki generaciji in če to zamudi, se ni izživel. Kadar sem tedaj sedel skrit v sobici in imel pred seboj improvizirane karte svojega delovnega obveščevalnega prostora s komplicirano obveščevalno mrežo, sem se počutil kakor v svojem normalnem poklicu in si prizadeval dati od sebe vse, kar je bilo mogoče. Četudi je BBZ bila le drobec v velikem vojnem stroju, je vendar prispevala k temu, da se je usoda Evrope rešila po namenu zaveznikov.“

Tako pisatelj o svojem delu.

„BBZ“ so kratice za Vauhnikov obveščevalni center med drugo svetovno vojno s sedežem v Ljubljani, ki je imel svoje mreže raztegnjene do Berlina, Prage, Dunaja, Beograda, Rima itd.

Knjiga stane vezana 800, broširana pa 700 pesov. Obsega 448 strani in številne ilustracije in grafike. Dobi se v upravi Svobodne Slovenije in v Dušnopastirski pisarni v Slovenski hiši. Za pošiljatev po pošti je doplačati 50 pesov.

NARODNI TABOR V RAMOS MEJII

(Nadaljevanje z 2. strani)

Ilus, ki je na taboru pod vodstvom g. dr. Savellija zapel štiri pesmi: Škroupo Kje dom je moj, Oevrivo Bog in Slovenija, Premrlovo Himno mladih Slovencev in Flajšmanov Triglav. Toplo odobravanje je pričalo, da so jim bili Slovenci za lepo zapete pesmi hvaležni.

Folklor in harmonikarji

Sledila je točka slovenske folklore, „ki prinaša vonj naših pradedov in dedov“, ki je „odsev časov, ki so utonili v mrak“ in ki je „pravzaprav najintimnejša povezava s pristnim življenjem naših prednikov“, je zanjo dejal avtor celotnega pesniško zasnovanega povezovalnega besedila vseh točk g. dr. J. Krivec.

Nastopila je skupina fantkov in deklic, ki jih je pripravila za nastop ga. Ema Kessler-Blejčeva. S svojimi točkami, Kolo, Zidana marelja, Eno rožco ljubim in Dekliško kolo, ki jih je na harmoniki spremljala gđ. Terezika Maronova so vse navdušili, da so jim toplo poskali.

Naslednjo točko so imeli harmonikarji iz San Martina in Carapachaya. Pod vodstvom g. Viktorja Jenka so igrali polko in valčka, za kar so jim bili ljudje hvaležni, o čemer je pričelo odobravanje. Govornik g. dr. Krivec se jim je pa še posebej zahvaljeval, ker je njihovo gostovanje morebiti „prva

Kozini, dr. Fortunat Mikuletič, odvetnik v Kopru, Andrej Beg, usl. Kovinotehne v Celju, Marija Vilfan roj. Mogor v Kranju, Franc Vitez v Žirjah pri Sežani, Alojzija Razlag v Celju, Jakob Žvab, upok. v Kranju, Franc Tavčar, žel. upok. v Zalogu, Marija Podgornik roj. Lapanja v Portorožu, Marija Koršič roj. Kobau v Mariboru, Pepca Rozman roj.

SLOVENCIV ARGENTINI

BUENOS AIRES

SV. MAŠA ZA DR. A. KOROŠČA

ob 25-letnici njegove smrti bo v nedeljo, 5. decembra, ob pol 10 v Slovenski hiši na Ramón Falconu. Po sv. maši bo v dvorani komemoracija za pokojnikom.

Vabljeni vsi slovenski izseljenci, da pridejo in počaste spomin tega velikega Slovenca.

PREDAVANJE DR. T. DEBELJAKA NA BUENOSAIREŠKI KATOLIŠKI UNIVERZI

G. dr. Tine Debejak je imel v petek, 12. novembra, na literarno-zgodovinski fakulteti buenosaireške univerze predavanje: „Dante v slovanskih literaturah“.

Ob napovedani uri (19.15) je bilo v dvorani v drugem nadstropju omenjene fakultete lepo število občinstva, ki se je odzvalo vabilom univerze v tukajšnjem argentinskem in emigrantskem časopisju na zaključni večer proslav, prirejenih na fakulteti v spomin 700-letnice rojstva svetovnega pesnika Dan-teja Alighierija. Fakulteta je za to priliko naprosila dr. Tineta Debeljaka, da je pripravil argentinski akademski javnosti pogled v Dantejev vpliv na evropski vzvod, med slovanske narode, kar je predavatelj mojstrsko storil.

Globovnik v Logu pri Sevnici, Ivan Krošl, pom. upravnika zdravstvenega doma v Slov. Konjicah, Drago Lugiarič v Lendavi, Ivan Bertonec, direktor Gorenjskega muzeja v Kranju, Amalija Skok roj. Kolenc v Celju, Jože Bahor v Piranu, Jože Zelnik v Zgornjih Pirnicah, Nežika Venišnik v Brežicah, Apolonija Kačar, upok. v Zalogu, Miroslav Smičiklas v Trbovljah in Jakob Zdolšek, posestnik ter gostilničar v št. Lovrencu na Dravskem polju.

V poldrugo uro trajajočem predavanju je g. dr. Debejak seznanil poslušalce z dejstvom, da obsega slovanski vzvod 13 različnih literatur in da je Dante s svojimi pesnitvami in idejami posegel prav v vse literature. Večina slovanskih narodov ima po več celotnih prevodov Božanske komedije ter je bilo prav letošnje leto izredno plodovito v tem pogledu.

Predavatelja je občinstvu predstavil dekan fakultete g. dr. Novoa. Med poslušalci je bilo več profesorjev literarno-zgodovinske fakultete, prav tako pravne fakultete, poleg argentinskega občinstva pa so se večera udeležili tudi mnogi Slovenci, Hrvati, Poljaki in Ukrajinci.

Za svoja izčrpna izvajanja je g. dr. Debejak žel med občinstvom zaslužen odobravanje ter so mu nekateri, med njimi dekan fakultete g. dr. Novoa, izrazili še osebno priznanje.

Priznanje daje dr. Tinetu Debeljaku tudi Svobodna Slovenija, saj krepijo taki nastopi na najvišji znanstveni ustanovi ugled ne samo našim znanstvenikom, pač pa vsem demokratskim Slovincem.

Osebnosti

Družinska sreča. V družini Mihaela Vidmar in njegove žene ge. Julijane roj. Bohinc se je rodila hčerka. Dne 30. okt. je bila krščena v cerkvi Marije Pomočnice v Don Boscovem zavodu na ime Irena Roza. Krstil jo je g. Janko Mer-nik, za botra sta bila Terezija in Lojze Bohinc. Družino Mirka Bergant in njegove žene ge. Hede roj. Draksler je tudi razveselila hčerka. Dne 13. nov. jo je v Don Boscovem zavodu krstil g. Janko Mer-nik na ime Lucija Franciška. Botrovala sta Marija Draksler in Tone Bergant. V družini Cirila Oblak in ge. Marije Poberžnik imajo tudi hčerko Marijo. V družini Antona Šuštarč in ge. Štefke roj. Ovniček imajo pa veselje s sinom, ki je pri krstu dobil ime Franc Jožef. Srečnim družinam naše čestitke.

EZEIZA

Naša mala slovenska skupnost je zopet v žalosti, ker nam je umrla rojakinja — gospa Terezija Gorjup.

Rajna gospa je bila doma iz Prekmurja iz vasi Trtkova. V Argentino je prišla leta 1936 in se je leta 1956 poročila z Janezom Gorjupom. V prijaznem slovenskem domu se jima je rodil sinček Tonček. Pokojna je bila vesela prekmurske narave in je vedno rada prihajala na naše slovenske večere, katerih je bilo v zadnjih štirih letih že

PORAVNAJTE NAROČNINO!

kazu težke dobe, v kateri so morali živeti slovenski kmetje na lastni zemlji kot tlačani tujih, krivičnih in nasilnih graščakov ter so bili hvaležni tako avtorju g. dr. T. Debeljaku, kakor tudi igralcem Slomškovega doma za tako živo podan prikaz trpljenja slovenskega naroda v dobi, ko ni imel še nobenih pravic.

S tem je bil slovenski narodni tabor zaključen. Splošna ugotovitev vseh je bila, da je lepo uspel in da je bil to lep slovenski dan. Je bilo tudi že od vsega početka čutili, da je bilo njegovo vodstvo v pravih in večjih rokah. G. dr. Jože Krivec je za povezavo vsega celodnevne sporeda z izbranimi pesniškimi besedami ustvaril pravzaprav enotno prireditev, ki se je začela ob desetih dopoldne zaključila pa šele v večernih urah ter so z nje ljudje odnesli najlepšo in tako močno sliko, da jim bo ostala še dolgo, dolgo v živem spominu. Njemu ob strani je bilo še veliko drugih, taker je samega odbora s predsednikom Šifrerjem na čelu, kakor tudi članstvo. Z eno besedo: vsi so naravnost tekmovali, da bi s svojimi žrtvami in nesebičnim delom pripomogli k čim lepši izvedbi narodnega tabora, da bi bil čim bolj poveličan tako pomemben dogodek kot je postavitev in blagoslovitev temeljnega kamna za stavbo novega Slomškovega doma in počastitev velikanov slovenskega naroda dr. Janeza Ev. Kreka in dr. Korošca ter praznika rojstva slovenske svobode.

Prvi diplomiranci slavistike in sovjetologije na katoliški univerzi v Buenos Airesu

Pred tremi leti se je na pobudo Poljakov ustanovila na pravni fakulteti katoliške univerze v Buenos Airesu posebna stolica za sovjetologijo. Na njej so predavali univ. prof. dr. Bohdan Halajczuk: Politično zgodovino Vzhodnih Slovanov, pravno-politično strukturo sovjetskega bloka, sovjetsko doktrino mednarodnega prava in njeno aplikacijo; prof. Wladimiro Toczylowsky: Geografijo in razvoj slovanskega sveta, politično zgodovino Zahodnih Slovanov, Zgodovino slovanskih literatur in kultur, primerjalno pravo evropskih socialističnih držav; prof. M. Wasyluk: Ekonomsko strukturo sovjetskega bloka, zunanjo trgovino in gospodarsko pomoč sovjetskega bloka; prof. dr. César Belaunde: Doktrino marksizma in leninizma in njeno kritiko.

K temu programu se je kmalu pridružila tudi slavistika, ki so jo predavali: prof. W. Fuksova poljsko literaturo, prof. I. Kaczurowski staroslovansko in prof. dr. Tine Debejak literaturo južnih Slovanov (slovensko, hrvatsko, srbsko, bolgarsko in macedonsko). V zadnjem letu se je pridružila profesorskemu zboru še prof. Helena Voldan, ki je predavala češko literaturo.

Zanimivo je, da so ta tečaj, ki je bil odmerjen na dve leti, najbolj podprli Slovenci. Največji odziv je bil pri njih, dočim so od drugih narodnosti, poleg Argentine, prihajali predvsem še Ukrajinci, nekaj Poljakov in ena Čehinja. Dvoletni kurzi so se zaključili ob letošnjem semestru ter je bila določena slavnostna razdelitev diplom prvim absolventom slavistike in sovjetologije.

Da je bila izročitev diplom dne 1. oktobra slovesnejša, je bila povezana s predavanjem generala Fonseca, bivšega argentinskega vojnega atašeya v

Pogreb drage pokojnice je bil v petek dne 12. t. m. s sveto mašo, katero je opravil vsem Slovincem zelo naklonjeni župnik g. Wiljem Jünjens, pogrbeni sprevod pa sta spremljala gg. dir. msgr. Anton Orehar in Štefan Novak, župnik iz Banfielda. G. msgr. Orehar je rajni pred grobom tudi govoril poslovljene besede.

Našemu dragemu Janezu, sinčku in vsem sorodnikom izrekamo iskreno sožalje, rajni pa naj sveti Dobrote večna luč.

Iz poročila mladinskega refenta Zedinjene Slovenije

Na občnem zboru Zedinjene Slovenije je mladinski referent g. Aleksander Majhen, ki je v društvenem odboru tudi podpredsednik, podal obširno poročilo o delovanju slovenskih šolskih tečajev na področju Vel. Buenos Airesa.

Iz poročila povzemamo glavne podatke:

Na področju Vel. Buenos Airesa je v letu 1964 delovalo 13 slovenskih šolskih tečajev. Ti so bili: V Adroguetu tečaj Frana Erjavca z dvema oddelkoma. K pouku je prihajalo 7 otrok, poučevala sta ga. Marjeta Stariha in g. dr. Branko Rozman. V Bariločah imajo tečaj Jakoba Aljaža. Ima 1 oddelek, in ker ni veliko Slovencev v tem letovškem kraju, tudi slovenskih otrok ni dosti v tečaju. Pet jih je pa kar redno prihajalo k pouku, ki sta ga posredovali gospe Zora Grzetič in Milena Arko. V Berazateguiju ima slov. tečaj ime po Ivanu Cankarju. 15 otrok. Vodi ga gospa Olga Omahna, verouk poučuje v njem g. Jože Guštin. Slov. šolski tečaj v Buenos Airesu nosi ime nadškofa Antona Bonaventura Jegliča. Obiskuje ga 29 otrok, vsa leta ga vodi ga. Marjana Batagelj, verski pouk posreduje otrokom g. Jurij Rode. V Carapachayu imajo šolski tečaj Josipa Jurčiča. K slov. pouku prihaja 41 otrok. Vodi ga g. Aleksander Pirc, katehet je v njem g. Matija Borštnar. V Hurlinghamu se šolski tečaj imenuje po Nartaju Velikonji. Ima 26 otrok. V njem poučuje gđ. Katica Kovačeva, verske resnice oznanja otrokom g. župnik Anton Škulj. Na Pristavi v Moronu deluje šolski tečaj dr. Franceta Prešerna. K pouku prihaja 92 slov. otrok. Vsa leta ga vodi gđ. Mija Markeževa, verouk poučuje g. župnik Matija Lamovešek. V Slomškovem domu v Ramos Mejii je tečaj škofa Antona Martina Slomška. Steje 111 otrok. Vodi ga gđ. Anica Šemrov, verouk poučuje g. dr. Alojzij Starc. V našem domu v San Justu ima prostore tečaj Franceta Balantiča, v katerega prihaja 115 slov. otrok. Vsa leta ga vodi gđ. Angelca Klanska, verouk poučuje g. dr. Alojzij Starc. V San Miguelu imajo tečaj Simona Gregorčiča. Slovenski pouk posreduje 9. otrokom. Vodi ga gđ. Mija Markeževa. Verouk poučuje sedaj g. p. dr. Alojzij Kukovica, prej pa je to nalogo opravljal g. Ivan Likozar. V San Martinu imajo tečaj škofa Gregorija Rožmana. Ima največ slov. otrok. Kar 126 jih je. Tečaj vodi

Vsak teden ena

DAM JE K USTOM
France Balantič

Srce nemir je razdejal.

Veter noči kite je razplel,
vrnaji kodri silijo v oči,
veter v ranah ust je zaskel,
te krvi več ruta ne taji.

Izpostavljeno srce.

Moskvi, o stroju sovjetske vojske in njenem duhu. Pred predavanjem je začel slavnostni večer prof. dr. Bohdan Halajczuk, direktor novoustanovljenega Inštituta za sovjetologijo, o pomenu študija sovjetologije in slavistike ter je predvsem poudarjal soudeležbo Slovencev pri začetku in uspehu teh kurzov. Označil je Slovence kot najbolj zahodni del Slovanov, najbolj izobražen in kulturno narod, ki je tudi, čeprav najmanjši, najbolj občutil potrebo po globljem študiju slavističnih in vzhodnoevropskih razmer. Podčrtaval je odpor Slovencev proti komunizmu ter njihovo demokratično usmerjenost ter jih kot take predstavil številnemu izbranemu poslušalstvu (generali, diplomati, univ. profesorji). Končno se je zahvalil dr. A. Rossiju (director de cultura y extensión universitaria), za vso pomoč, ki jo je izkazoval ustanovi ter ga prosil, naj osebno izroči diplome absolventom.

Dr. A. Rossi je nato z lepimi uvodnimi besedami poudaril potrebo takih študijev na univerzi ter se zahvalil prof. dr. Halajczuku za njegovo delo v tem smislu, obenem pa tudi čestital prvim absolventom ob priliki prvih diplom. Nato so iz njegovih rok prejeli diplome in osebne čestitke naslednji absolventi: Emil Ciawlowski, Pavel Fajdiga, Tatjana Jamniuk, Antoa Kovač, Franc Logar, Milena Mikolič, Ludvik Osterc, Dušan Pipp in Jože Poznič.

Od teh je bilo torej sedem Slovencev in dve drugi narodnosti (Poljak, Ukrajinka). Ko so tudi drugi čestitali absolventom, je nastopil general Fonseca, ki je z resnim, nazornim in resnično iz osebnega izkustva predavanjem traktatom lepo zaključil ta svečani večer.

Slovenci moramo biti ponosni na slovenski delež pri tej vseučilski ustanovi, tako pri nje ustanavljanju kakor vzdrževanju pri življenju in uspelem prvem zaključku študij.

Slovenskim diplomirancem naše iskrene čestitke!

gđ. Katica Kovačeva, verouk poučuje slov. dušni pastir za samnartinsko okrožje g. župnik Gregor Mali. V Trans. ačiju ima tamkajšnji šolski tečaj ime po pesniku Simonu Jenku. Vodi ga g. Andrej Selan, verouk poučuje g. župnik Janez Kalan. K pouku prihaja 8 otrok. V slovenski vasi ima tečaj ime po kofu Irenju Frideriku Baragi. Po številu otrok, ki ga obiskujejo je četrti najmočnejši slov. šolski tečaj, kajti ima 96 otrok. Vodi ga gospa Zdenka Jan, verouk poučuje gg. Janez Petek, Ivan Jan in Valentin Vrečar.

Torej skupno 13 slovenskih šolskih tečajev z 38 oddelki, katere je skupno obiskovalo 680 otrok. Od teh je bilo 526 dečkov in 354 deklic. Vsi ti tečajji so imeli 2635 učnih ur brez pevskih in drugih vaj.

Foleg voditeljev in voditeljic šolskih tečajev ter katehetov so v njih poučevali še naslednje šolske moči. V Adroguetu g. Rudolf Drnovšek, v Buenos Airesu g. Ignacij Grohar (sodeluje pri telesno-vzgojnem delu), v Carapachayu g. Edi Škulj in gđ. Mojca Pirc, v Moronu g. Marija Geržiničeva (pet je) ter ga. Angela Rajer, v Ramos Mejii ga. Vera Holosan, gđ. Renata Šušnik in ga. Franca Vester. Gđ. Šušnikova je tudi knjižničarka mladinske knjižnice. V San Justu gđ. Majda Toražin in gđ. Marija Mehle; v San Martinu gđ. Saša Hartmanova in g. Boris Pavšer (petje); v Slovenski vasi g. Lovre Jan, gđ. Slavka Urbanija in gđ. Katica Lipovec. Skoro po vseh krajih so tudi krajevni šolski tečajji, ki so šolskim tečajem v veliko oporo in pomoč. Predsedniki posameznih krajevnih šolskih svetov so naslednji: V Berazateguiju g. Jože Vidmar, v Bs. Airesu g. Franc Dolenc, v Carapachayu g. Franc Senovršnik, v Moronu g. Rajmund Kinkelj, v Ramos Mejii g. Franček Breznikar, v San Justu g. Albert Malovrh, v San Martinu g. prof. Stane Hafner in v Slovenski vasi g. Valentin Barle.

Otroci slovenskih šolskih tečajev so imeli več svojih lastnih prireditev, nastopali pri vseh krajevnih društvenih prosvetnih prireditvah, sodelovali pa tudi pri skupnih prireditvah slovenskih otrok. Tako npr. na Slomškovi proslavi dne 20. sept. 1964 v Slovenski hiši. To proslavo je lani pripravil šolski tečaj iz San Martina z uprizoritvijo igre (Nadaljevanje na 4. strani)

SLOVENCJI PO SVETU

V Avstraliji je nov Slovenec postal žrtev avtomobilske nesreče. Je to Ivan Kolarič, doma iz Središča pri Ormožu,

Goriška in Primorska

Novi katekizmi za osnovne šole. Katoliško tiskovno društvo v Gorici je izdalo nove katekizme za 3. 4. in peti razred osnovnih šol. Katekizmi so povzeti po tekstu, ki so ga slovenski ordinariji odobrili za pouk verouka na osnovnih šolah v Sloveniji. So bogato ilustrirani, poleg vprašanj in odgovorov vsebujejo tudi kratke razlage, ki se opirajo na svetopisemske dogodke, nauk za življenje in pa naloge, ki naj jih otroci naredijo doma.

Z izdajo teh katekizmov je KTD želelo pomagati katehetom, ker je zadnja leta že zelo primanjkovalo knjig. Prav gotovo bodo tudi slovenski šolski tečaji v izseljenstvu radi segli po teh knjigah, ki so napisani v smislu moderne pedagoške metode.

Nov kanonik-teolog. Goriški nadškof dr. Pangrazio je imenoval msgr. Rudija Klinca za kanonika-teologa. Njegova naloga bo skrbeti za pastoralne konference goriške mestne duhovščine, pridigati ob posebnih prilikah v stolnici in delati za napredek bogoslovnega znanja v škofiji. K imenovanju iskreno čestitamo tudi Slovenci v izseljenstvu.

PO ŠPORTNEM SVETU

Jugoslovska nogometna zveza je na pritisk nekaterih republiških zvez pomilostila nogometne klube Hajduk iz Splita, Trešnjevko iz Zagreba in Željeznikar iz Sarajeva, ki sedaj spet igrajo v prvi ligi. Komisija za pritožbe je sklenila klube pomilostiti, toda kaznovala jih je z odvzemom točk: Željeznikarju 6, ostalima pa po 5 točk. Kazni funkcionarjev omenjenih klubov pa je komisija potrdila.

V nedeljo so odigrali že 10. kolo prve lige. Ljubljanska Olimpija je v tem kolu premagala Trešnjevko s 5:1, Hajduk pa prvaka Partizana z 2:1. Na prvem mestu je novosadska Vojvodina s 15 točkami. Olimpija ima 10 točk in je sredi lestvice.

Božidar Seljak je osvojil prvo mesto v splošni kvalifikaciji ter v kategoriji C na jadriški regati, ki jo je 7. novembra priredil Yacht Club Argentino na progi, dolgi 25 milj. B. Seljak je z jadrnico Travieso progo prevozil v času 3 ur, 26 m, 26 s.

IZ POROČILA MLAD. REFERENTA (Nadaljevanje s 3. strani)

Blaže in Nežica, ki jo je po istoimenski knjižici škofa Slomška priredil g. Marjan Marolt. Na žegnanju v Slovenski hiši (22. 11. 64) je nastopil otroški zbor iz (šestih tečajev (nad 300 otrok!). Slovenski otroci so nastopili tudi pred argentinskimi ter mednarodnim občinstvom na proslavi izseljenke nedelje v Bs Airesu. In sicer otroški orkester iz San Martina pod vodstvom g. Pavšerja. K prvemu sv. obhajilu v Slovenski hiši (29. 11. 64) je pristopilo 100 otrok. Med mašo je pel zbor slov. otrok iz Berazateguija, ki ga vodi g. Jože Omahna in je znan tudi med argentinskimi občinstvom. Pri birni je bilo (8. 12. 64) 308 slov. otrok.

Med slov. šolskimi tečaji je treba omeniti tudi slov. mladinske knjižnice. Imajo jih tečaji v Moronu, Ramos Mejiji, San Justu in Slovenski vasi.

ki je živel v Matravillu. Dne 3. oktobra se je skupno z Antonom Jurincem, Jožetom Lešnikom, Leopoldom Lubijem in Ignacom Golobom vračal iz mesta Coome proti domu. Med vožnjo je počila guma. Voznik je izgubil kontrolo nad vozilom. Kolarič je bil na mestu mrtev, njegovi spremljevalci so dobili le manjše poškodbe. Pogreb rojaka je bil 7. oktobra v mestu Coome. Pogrebne obrede je opravil g. dr. Mikula. N. p. v m.

Otroci Slomškove šole v Melbournu so 19. septembra priredili proslavo očetov.

OBVESTILA

SKAD sporoča vsem članom in prijateljem, da bo prihodnji sestanek v soboto, 20. novembra ob 19.30 v Slovenski hiši, na katerem bo predaval g. dir. msgr. Orehar. Vabljeni! Sestanek Slov. kat. akad. starešinstva bo v petek 26. nov. ob 20 v Slov. hiši. Govoril bo g. dir. msgr. Orehar o vtisih s potovanja. Pred sestankom, t. j. ob 19.30 bo v kapeli sveta maša za pokojne člane SKAS-a.

Slovenski dom v San Martinu bo imel važen informativni sestanek vsega svojega članstva v nedeljo 12. decembra ob 10. Razgovor o novih gradnjah v domu, o zvišanju posmrtnine in drugih vprašanjih.

Na Slovenski pristavi v Moronu bo sta dve zanimivi predavanji. Dne 27. novembra ob 8 zvečer bo govoril direktor g. msgr. Anton Orehar o svojih vtisih s potovanja po ZDA, Kanadi in Evropi, dne 8. decembra ob 6 popoldne pa g. Joško Krošelj o dr. Antonu Korošcu ob 25-letnici njegove smrti.

Društvo Slovenska vas priredi v soboto 20. novembra ob 20 Martinovanje. Poskrbljeno bo za okusen prigrizek, dobro kapljico in veselo družbo.

Sanmartinski krožek SDO vabi vse članice in prijateljice na svoj redni mesečni sestanek, ki bo v nedeljo 21. novembra popoldne ob 15.30. Sestanek je izjemoma popoldne zato, ker predavatelj č. g. Primož Langus dopoldne nima časa.

O podzemskih čarih Slovenije bo v soboto 27. novembra ob 20 predaval v Slomškovem domu g. Janko Hafner.

SDO in SFZ imata skupno sejo 26. novembra ob 20 v Slovenski hiši.

Mladinski organizaciji imata na programu sledeče prireditve: 5. decembra: čajanka in miklavževanje, 8. decembra: proslava Brezmadežne in 12. decembra: mladinski izlet.

Slovenski pevski zbor „Gallus“ bo v soboto dne 20. novembra ponovil koncert cerkvene glasbe, ki ga je imel 9. oktobra t. l. v dvorani Slovenske hiše, v cerkvi Dulce Nombre de María na križišču ulic Pedro Goyena in Zapola v Castelarju, in to z nekoliko spremenjenim sporedom.

Na spored opozarjamo zlasti rojake v Moronu in Castelarju ter v okoliških krajih.

Popravi!

V poročilu o XIII. mladinskem dnevu je bilo v zadnji številki Sv. Slovenije po pomoti navedeno, da je dekleta iz Ramos Mejije pripravila za nastop ga. Vivodova. Pravilno se mora glasiti

SLOVENSKA HRANILNICA Z. Z O. Z.

prodaja v Ramos Mejia dvosobno stanovanje v prvem nadstropju, na cesti. — Informacije v naši pisarni v uradnih urah ob sobotah od 16—20 in ob torkih od 18—20, na Bartolome Mitre 97, Ramos Mejia.

gdč. Marjanca Hribarjeva in ne ga. Vivodova.

Nedelja, 21. novembra

ob vsakem vremenu

žegnanje
v
Slovenski
hiši

Spored:

ob 11.30: sv. maša za raj. škofa dr. G. Rožmana in za vse dobrotnike Slovenske hiše. Pel bo pevski zbor „Gallus“.

ob 12.30: kosilo po izbiri

ob 16: ♦ govor č. g. msgr. Antona Oreharja;

♦ pevske točke šolskih otrok iz:

- Berazateguija
- Carapachaya
- Morona
- Ramos Mejije
- San Justa
- San Martina
- Slovenske vasi

♦ šaljni prizori gojencev Rožmanovega zavoda iz Adrogeja.

♦ Solidne potrežbe - raznovrstne igre za otroke in odrasle - prijetno razvedrilo

Vsi rojaki prisrčno vabljeni na žegnanje v Slovensko hišo, Ramón Falcón 4158, Capital

TEATRO GENERAL SAN MARTIN

Dvorana Martín Coronado
Corrientes 1550 Buenos Aires

UKRAJINSKI
BALET

28. novembra ob 15.30
29. novembra ob 18.30

Dr. FRANC KNAVS
ODVETNIK

Lavalle 1290, p. 12, of. 2, Capital
T. E. 35-2271
Uradne ure 17—20

Na telefonu tudi dopoldne

28. novembra ob 10 dopolne

bo v cerkvi Marije Kraljice
v Lanusu

NOVA MAŠA

ki jo bo daroval salezijanec
č. g. FRANCE BARLE

JAVNI NOTAR
Francisco Raúl
Cascante

Escribano Público
Pta. baja, of. 2
Cangallo 1642 Buenos Aires
T. E. 35-8827

ESLOVENIA LIBRE

Redactor: José Kroselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69.9503
Argentina

CORREO
ARGENTINO
Central B

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 817.086

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1965: za Argentino \$ 1000.—; za Severno Ameriko in Kanado 7 dolarjev, za pošiljanje z letalako pošto 12 dolarjev.

Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Bs. Aires. T. E. 33-7213

Vsem prijateljem in znancem sporočam žalostno vest, da mi je dne 11. novembra 1965 po dolgi in težki bolezni, previdena s sv. zakramenti, umrla moja žena, mati in sestra, gospa

Tereza Gorjup roj. Čuk

Pogreb je bil dne 12. novembra 1965 na pokopališču Monte Grande.

Ostajamo v žalosti in prosimo molitev zanjo:

V Argentini mož Janez in sin Tonček,
sestra Roza por. Svetec, nečakinja Marta;
v Sloveniji bratje Janez, Franc, Karel in
sestra Fani

Zahvala

Ob žalostni izgubi moje žene, gospe

TEREZE GORJUP

čutim dolžnost, da se javno zahvalim najprej č. g. Burji OFM za vso skrb in pomoč v težkih urah, č. g. Viljemu Jüngens, za podelitev sv. zakramentov rajni in opravljeno pogrebno sv. mašo.

Nadalje se zahvaljujem č. g. msgr. Antonu Oreharju in č. g. Štefanu Novaku za molitve in spremstvo pri pogrebu. Msgr. Oreharju pa tudi za poslovljni govor ob grobu.

Srčno se zahvaljujem dalje gg. Mustarju, Gladeku, Kuheljnu, Milharčiču, Nosetu in njihovim družinam, ter vsem ostalim sorojakom na Ezeizi za vso izkazano pomoč in tolažbo.

Tudi sem ob tej priliki občutil vrednost dobrih sosedov in se zahvalim družinam: CABACO, POLIGHINO, VAZQUEZ, LITHITX, ROMERO, MAVRO, MURIEGA, VARDINI, DAVI, SOSA, BUFTE, PUSKAS, VAZQUEZ, ROJAS, in učiteljicam ter učencem šole št. 3.

Janez Gorjup v imenu vsega sorodstva

NAŠI

Leto II

Štev. 22

MLADINI

Urejuje: MARTIN MIZERIT

HVALEŽNA BODI...

V soboto je bilo. Miluška je snažila svoje šolčke pa mamine in atove čevlje. Kar dosti se je potrudila in ko je skončala z delom, je vse skupaj pokazala mami: „Lepo, kajne, mama?“

„Res, lepo si osnažila, Miluška. Kar pohvaliti te moram!“

Miluška je vsa zadovoljna in vesela odnesla osnažena obuvala na polico. kamor spravljajo take reči. In je mislila, da je njeno delo s tem že končano. Pa jo mama opomni:

Miluška, kaj pa krtače in mazilo za čevlje: boš kar tam pustila, kjer si rabila? Saj veš: vsaka reč na svoje mesto!“

Miluški je neprijetno. Po mamini pohvali se ji je zdelo, da je vse v redu. Na: pa pride mama s svojim opominom: vsaka reč na svoje mesto. Res, odveč se zdi Miluški ta nasvet.

„Saj bom pospravila, no!“ je malo sitna.

„Sedaj, ko sem te spomnila, boš. Drugače pa — ne vem, če bi,“ še kar nadaljuje mama.

Miluška vzkripi: „Oh, samo kregate me!“

„Nič te ne kregam, samo poučujem te in opominjam,

Le poglej: pred tednom si si izposodila iz očkove delavnice kladivo. Po uporabi si ga pustila na knjižni polici. Se danes je tam. Gledam in čakam, kdaj ga boš spravila naza, pa ti ne pade v glavo. Ni res?“

Miluški je spet neprijetno. Ve, da ima mama prav in prizna: „Pozabila sem...“

„Ti skoraj vedno pozabiš. Kakor to pot. Zato sem te pa spomnila. In ne zameri, če te kaj poučim in opominim, marveč ravnaj se po nasvetu. Pa še: hvaležna bodi za nasvet in opomin.“

Veruj mi: pameten nasvet je boljši kot zlat denar!“

Oton Župančič:

CICIBAN POSLUŠA OČETOVO
URO

Očka, pa kaj je v tej zlati igrački?
Kaj to nabija nalakno ves čas?
— Ciciban, veš, to so drobni kovački,
božji kovački, da kujejo čas.

Kujejo dneve in tedne in leta,
s kladivci naglomi kujejo čas,
vsemu karkoli pod soncem se kreta,
k rojstvu in k smrti zvonkajo ves čas.

Tik-tak! na delo, v skrbi nas budiijo,
pota nam merijo, spremljajo nas,
vsakemu svojo pojo melodijo,
srceem človeškim skrivnosten ukaz. —

Očka, povej mi: ti božji kovački...
ali bi slišal njih pesem i jaz?
— Sinko, le skloni uho k tej igrački,
čul boš, kako se ti kuje tvoj čas. —

Čudo prečudno! Res pojejo meni!
„Ciciban, Ciciban!“ slišim ves čas,
drobno kot ptičke na veji zeleni:
„Ciciban, tebi zlat kujejo čas!“

Po Grimmu — M. Kunčič:

Milanček, Milenka
in čarovnica

(Nadaljevanje)

„Milanček, če ti mene ne boš zapustil, tudi jaz tebe ne bom.“

„Nikdar in nikoli!“ je svečano odgovoril Milanček.

„Veš kaj?“ se je domislila Milenka. „Spremeni se v cvetlično steblo, jaz se bom pa spremenila v rožico na njem!“

Ko so hlapci upehani pridirjali do hrasta in videli, da sta otroka izginila brez sledu, ko da bi se bila v zemljo pogreznila, so široko zazijali in se praznih rok čemerno vrnili domov. Povedali so kuharici, da niso videli drugega kot cvetlično steblo z drobno rožo na vrhu. Starka se je nezansko razsrdila in zarohnela nad njimi:

„Butci butasti, zakaj pa niste rože utrgali in mi jo prinesli? Kar hitro nazaj in storite to!“

Ko sta Milanček in Milena znova zagledala svoje preganjalce, je Milenka gorko stisnila Milančku desnico in dejala:

„Milanček, če ti mene ne boš zapustil, tudi jaz tebe ne bom.“ „Nikdar in nikoli!“ se je zarotil pobit.

„Spremeni se v cerkveni stolp, jaz bom pa krona na vrhu!“

Ko so hlapci pridirjali tja in rože ni bilo več, so še bolj široko zazijali. Slabe volje so se vrnili in povedali kuharici, da niso videli drugega kot majhen cerkven stolp z zlato krono na vrhu.

„Butci butasti, zakaj pa niste stolpa podrli in mi krono prinesli?“ se je

strahovito zadržala starka nad njimi. „Hajd! Pojdimo vsi skupaj tja!“

(Dalje prihodnjič)

PISAN DROBIŽ

Besedna uganka

35 Vidiš me, ko sonce sije,
ni me, ko oblak ga skrjuje;
kratka, ko poldán zvoní,
dolga sem, ko se mrači.

Skrita mesta

Pomočnik — Kapela — Krapina — korito — bivanje — vojaštvo — Jadran. Napiši besede drugo pod drugo in jih premikaj toliko časa, da dobiš v treh zaporednih navpičnih vrstah tri slovenske kraje.

ŠALJIVKA

Katera Anka je najbolj zagonetna? Rešitve ugank v prihodnji številki.

Naši pregovori — Pes

Mnogo psov volka konča.
Star pes — zvest pes.
Pes, ki dva zajca lovi,
nobenega ne ujame.
Če en pes laja, vsi lajajo.

Rešene uganke iz 21. številke: Besedna uganka: Žaga — Spremenitev: Peter — SeteV — sPLAV — sAION — JaVoR — DavEK — Pavel. — šaljivka: Domo-vino.